

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/174/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1716201572
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1716201572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátkou: JUDr. Barbora Korenecová, so sídlom v Malinove, Slnecná č. 765/3, proti žalovanému: H. F., A. S. Č.. XX/X, A., o zaplatenie 177 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 25.01.2017, č. k. 9C/73/2016-29, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvej inštancie žalobu; ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 177 eur s príslušenstvom; a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Vychádzal zo zistenia, že medzi žalobcom, ktorý je zapísaný ako obchodná spoločnosť a žalovaným ako fyzickou osobou, nepodnikateľom, bola dňa 08.04.2014 uzavretá Zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, a to na predtlačenom tlačive, kde sú perom dopísané osobné údaje zmluvných strán a konkrétne podmienky úveru (suma, splátka atd.). Na základe Zmluvy sa žalobca zaviazal poskytnúť k rukám žalovaného sumu 1.000 eur a žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a celkové náklady v celkovej sumy 1.968 eur, kde úrok predstavoval 39,15% ročne a RPMN 96.80%. Toho istého dňa uzavreli zmluvné strany Dohodu o plnení v splátkach k Zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 08.04.2014, podľa ktorej sa žalovaný zaviazal zaplatiť celkovú sumu vo výške 1.968 eur v splátkach v počte 12, v sume 164 eur mesačne, splatných k 18.dňu v mesiaci, s prvou splátkou dňa 18.05.2014. RPMN bola určená výškou 304,10% ročne. V odseku 3/ Dohody bolo stanovené, že v prípade omeškania s niektorou splátkou 7 dní a viac, je žalovaný povinný za omeškanie zaplatiť 15 eur, za každú omeškanú splátku jednotlivo. V prípade omeškania so splátkou viac ako 3 mesiace Dohoda od počiatku zaniká. K Zmluve a Dohode boli priložené i Všeobecné podmienky poskytnutie spotrebiteľského úveru. Podľa odseku 7/ sa zmluvné strany dohodli na tom, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve, zaväzuje sa zaplatiť zmluvnú pokutu 33 eur. Spotrebiteľ sa tiež zaväzuje uhradiť za každú zaslanú upomienku 10 eur. Takto ustálený skutkový stav posúdil po právnej stránke podľa § 53 ods. 4 písm. k/ a § 53 ods. 5, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, so zreteľom na čl. 3 ods. 1,2,3, čl. 5, čl. 6 ods. 1, čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, ako aj podľa ust. § 2 písm. a/, b/ § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná. Poukázal na to, že žalobca podanou žalobou uplatnil nárok na zaplatenie istiny vo výške 177 eur, úroku vo výške 149,89 eur, poplatku vo výške 576,50 eura, poplatku za upomienku 10 eur, zmluvnej pokuty 33 eur, úroku vo výške 39,15 eura ročne zo sumy 177 eur od 01.10.2014 do zaplatenia, a trov mediačného konania vo výške 227,27 eura. Pokiaľ ide o istinu v sume 177 eur, konštatoval, že

žalobca nijako nepreukázal dôvodnosť tejto sumy, nakoľko nepredložil platobnú disciplínu žalovaného, z ktorej by bolo možné bez akýchkoľvek pochybností ustáliť, koľko splátok, kedy a v akej výške žalovaný zaplatil a aká je výška nezaplatenej istiny. Pokiaľ ide o úrok, ktorý bol stanovený na 39,15 % ročne, uviedol, že sa nejedná o úrok dohodnutý medzi zmluvnými stranami, ale nanútený spotrebiteľovi, ako jediný možný. Spotrebiteľ mal iba možnosť súhlasiť, prípadne nesúhlasiť, ale žiadnu možnosť úrok dohodnúť, a to jeho výšky akokoľvek zasahovať. Výška úroku je neprimeraná, príliš vysoká a stanovená v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca tu celkom zrejme využíva postavenie spotrebiteľa, ktorý je v znevýhodňujúcom postavení a v neznalosti, alebo finančnej, či inej tiesni uzatvára takto nevýhodnú spotrebiteľskú zmluvu. Pre porovnanie, podľa rakúskej právnej úpravy je neplatný právny úkon ak niekto využije ľahkomyseľnosť, stav núdze, slabomyseľnosť, neskúsenosť, alebo rozrušenie mysle niekoho iného takým spôsobom, že sebe alebo tretej osobe poskytnutie plnenia nechá sľúbiť alebo poskytnúť protiplnenie, ktorého majetková hodnota je vo vzťahu k plneniu v nápadnom nepomere (§ 879 ABGB ods. 2 č.4). Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právny úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážnosťí za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). Dojednanie o úrokoch je pre rozpor s dobrými mravmi absolútne neplatné. Na margo úrokov požadovaných žalobcom za obdobie od 01.10.2014 do zaplatenia, teda po splatnosti úveru, poukázal na to, že úrok je poplatok, peňažná čiastka, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi za požičanie peňazí, spravidla na istý čas, na základe dohody s veriteľom alebo podľa platných predpisov. Z kvantitatívneho hľadiska sa úrok môže charakterizovať ako rozdiel medzi vypožičanou a vrátenou čiastkou peňazí. Pre toho, kto si požičiava, čiže nakupuje, dlh je úrok nákladom výpožičky. Naproti tomu pre veriteľa je úver výnosom. Konštatoval, že formulárovou zmluvou dojednané, alebo skôr dodávateľom nanútené, úroky vo výške 39,15 % v skutočnosti nie sú dohodou, ale ich jednostranným určením a predstavujú pre spotrebiteľa nevýhodu oproti poskytnutému plneniu. Súdny už judikovali, že úrok patrí veriteľovi len do vyhlásenia splatnosti celého dlhu a to z dôvodu, že vyhlásením splatnosti sa absolútne menia úverové podmienky, kedy už neplatí splátkový systém a dohodnutá doba vrátenia úveru, ale veriteľ požaduje vrátenie sumy v celosti a okamžite. Tým stráca nárok na úrok, ktorý bol pôvodne poskytnutá za úplne iných podmienok. Vyhlásením splatnosti úveru, zaniká pôvodný zmluvný vzťah a vzniká nový. Žalobca podanou žalobou tiež uplatnil nárok na zaplatenie sumy 579 eur ako odmeny za poskytnutie finančných prostriedkov. V Zmluve sa uvádza termín "administratívny poplatok". Je absolútne nemiestne, aby žalobca za situácie, kedy poskytol žalovanému úver v sume 1.000 eur s neprimerane vysokým úrokom 39,15 % ročne z požičanej sumy, vymáhal od neho ešte administratívny poplatok za svoje služby, ktoré vykonáva za účelom svojho zisku a so svojím administratívnym aparátom. Ide o neprijateľné znevýhodňovanie spotrebiteľa, ktorý je zaťažovaný poplatkami, ktorým nekorešponduje žiadne plnenie zo strany žalobcu. Pre súkromné právo je charakteristická rovnosť subjektov právnych vzťahov, teda i rovnosť zmluvných strán. Tento jeho rys je niekedy považovaný priamo za pojmový znak súkromného práva. Preto sa zdá, že každá zvláštna ochrana, poskytovaná iba jednému zo subjektov právneho vzťahu, je čímsi, čo sa prieči povahe súkromného práva, pretože je nutne spojené s právnym zvýhodnením. Preto bol dlho pripisovaný všetkým zásahom do zmluvnej autonómie verejnoprávny charakter a pokiaľ jeho rozsah bol značný, bola právnou oblasťou, kde k nim dochádzalo, chápaná ako samostatné právne odvetvie stojace medzi právom súkromným a verejným (právo pracovné, právo hospodárske apod.). Tak súkromné právo dospelo až k potrebe ochrany slabšej strany v bežných spotrebiteľských vzťahoch. Pokiaľ ide o vymedzenie slabšej strany, treba vychádzať z toho, čo je pre túto slabšiu stranu charakteristické. Ide teda o fyzickú osobu, ktorá je voči druhej strane záväzkového vzťahu v nevýhode spočívajúcej predovšetkým v nedostatku profesionality, v obmedzenej informovanosti, v konaní pod určitým hospodárskym tlakom, z dôvodu finančnej nedostatočnosti v obmedzenom prístupe k právnej pomoci a pod. Na základe uvedenej charakteristiky tak možno uzavrieť, že v rámci dodávateľsko-spotrebiteľských vzťahov je slabšou zmluvnou stranou jednoznačne spotrebiteľ. Jedinou odmenou, ktorú môže banka žiadať od spotrebiteľa pri úverovej zmluve, je odmena za zaobstaranie kapitálu, t.j. úrok, prípadne iné položky, ktoré ale majú povahu čiastkového dodatočného poplatku za zaobstaranie úveru (BGH tento dodatočný poplatok pripustil ale výhradne len pri úveroch poskytnutých v rámci stavebného sporenia, rozsudok 7.12.2010 XI ZR 3/10). Určite to ale nemôže byť poplatok za spracovanie žiadosti o úver (od 4.8.2010 však 9 hlavných krajských súdov v Nemecku už rozhodlo o neprijateľnosti poplatku za spracovanie žiadosti o úver, resp. za poskytnutie úveru ako dôsledku overenia bonity žiadateľa z dôvodu, že overovanie bonity žiadateľa o úver nie je službou preňho, ale pre banku). V tejto súvislosti sa stotožnil s argumentáciou Vrchného Krajského súdu Karlsruhe z 3. mája 2011 (17 U 192/10), ktorý potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spolpláňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie,

ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa. Tento istý výklad sa týka tiež poplatkov za upomienku vo výške 10 eur, ktorý si žalobca v spore uplatnil. Zmluvná pokuta, ktorej zaplatenie v sume 33 eur žalobca od žalovaného požaduje, bola jednostranne žalobcom určená ako zmluvná podmienka, zakotvená vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktorá nie je individuálne so spotrebiteľom dojednaná, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Opäť tu ide o zneužívanie neznalostí a nevedomosti spotrebiteľa, ktorá je ešte umocnená tým, že Všeobecné podmienky sú iba prílohou k Zmluve, sú ťažko čitateľné, nakoľko sú drobným písmom, a keďže jednotlivé ustanovenia nie sú označené názvami, je v nich i ťažká orientácia. Napokon, existenciu nákladov na mediačné konanie žalobca nijako nepreukázal, nepredložil žiaden dôkaz o tom, kedy a ako sa mediačné konanie konalo a z čoho pozostávajú náklady na toto konanie. Preto nárok žalobcu i v tejto časti považoval za neopodstatnený, a nakoľko Zmluva i Dohoda a Všeobecné zmluvné podmienky sú žalobcom ako veriteľom koncipované v neprospech spotrebiteľa, čo je porušením zásady rovnosti subjektov právnych vzťahov, dospel k záveru, že žalobu je potrebné zamietnuť. Napokon poukázal na to, že hoci žalovaný bol v konaní úspešný, trovy mu nevznikli, a preto mu ich náhradu nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia podanej žalobe v celom rozsahu, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, dôvodiac tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočne zisteného skutkového stavu. Poukázal na to, že so žalovaným uzatvorili dňa 08.04.2014 Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXX, v ktorej sa žalovaný zaviazal uhradiť istinu vo výške 1.000,00 eur so zvýšeným poplatkom 968,00 eur, pričom výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov sú jasne uvedené priamo na prednej strane zmluvy o úvere, a preto nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou o úvere zaviazal k úhrade jednej splátky vo výške 1.968,00 eur s termínom splatnosti dňa 18.04.2015. Následne však požiadal v ten istý deň o možnosť využitia splátkového kalendára - Dohody o plnení v splátkach, dňa 08.04.2014 bol s predmetnou Dohodou oboznámený, na znak čoho ju podpísal, a preto mal vedomosť aj o existencii náležitostí, ktoré v nej následne boli uvedené. Dlžník sa zaviazal uhradiť celkovú čiastku v 12 pravidelných mesačných splátkach vo výške 164,00 eur, vždy k 18. kalendárnemu dňu v mesiaci, počnúc dňom 18.05.2014. Výpočet RPMN uvedený v zmluve o úvere, ako aj výpočet uvedený v dohode o splátkach zodpovedá skutočnosti, pričom ani žalovaný na preukázanie tvrdenej nepravdivosti nepredložil žiaden relevantný dôkaz (aj keď v tejto časti znáša dôkazné bremeno). Podľa dohody o splátkach dlžník berie na vedomie, že výška ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) sa vypočíta v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch podľa vzorca uvedeného vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru a je vo výške 304,10 %. Dohoda o splátkach oprávňuje dlžníka plniť v splátkach (nie jednorazovo, tak, ako je to ustanovené v zmluve o úvere), na základe ktorých logicky vzrastá aj RPMN. To znamená, že RPMN vo výške 96,80 % stanovená v zmluve o úvere je hodnota vypočítaná pre prípad splatenia úveru v jednej splátke. Naproti tomu RPMN vo výške 304,10 %, dohodnutá v dohode o splátkach, predstavuje RPMN vypočítanú v prípade dlžníka, ktorý požiadal o plnenie v splátkach tak, ako je tomu aj v predmetnom prípade. Vzorec výpočtu RPMN je navyše jasne a zreteľne uvedený vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Žalovaný nesie dôkazné bremeno a jeho úlohou je preukázať v čom spočíva nesprávne uvádzanie RPMN, nakoľko RPMN neabsentuje, a teda bol by to jediný dôvod, prečo by bolo možné vyhlásiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Výška RPMN je vypočítaná v zmysle prílohy č. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. podľa vzorca platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvy s uvedenými vstupnými údajmi, ktoré sú uvedené na zmluve. Zákon v čase uzatvorenia zmluvy o úvere nestanovil maximálne možnú prípustnú výšku odplaty. Ak záväzkový vzťah vznikol pred 1. júnom 2014, odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi sa riadi podľa predpisov účinných do 31. mája 2014. Znamená to, že pokiaľ bola spotrebiteľovi poskytnutá pôžička alebo úver na základe zmluvy uzavretej do 31.05.2014, obmedzenie výšky odplaty sa tu nebude aplikovať. Regulácia odplaty sa riadi § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutia peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Navyše by bol však v súlade so súčasnou právnou úpravou, keďže by nedošlo k prekročeniu dvojnásobku priemernej ročnej percentuálnej miery nákladov. Na peňažnom trhu boli v čase poskytnutia úveru stovky iných subjektov, ktorí vystupovali ako veritelia pri poskytnutí úveru. Klient uzatvoril zmluvu o úvere so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. slobodne, vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni ani za nápadne

nevýhodných podmienok, čo potvrdil svojím podpisom. V tejto súvislosti poukázal aj na právne závery, vyslovené v rozhodnutí Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 12 Cmo 95/2005. Čo sa týka poplatku za poskytnutie úveru, ten nie je neprimerane vysoký vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie č. C-26/13 vo veci Á.T. K., S. K. T. c/a OTP Jelzálogbank Zrt zo dňa 30.04.2014 v spojení s dispozitívnym ustanovením § 502 Obchodného zákonníka, a konštatoval tiež, že tvrdenia súdu prvej inštancie sa absolútne nezhodujú s Rozsudkom Súdneho dvora z 09.11.2016 C - 42/15. Vo vzťahu k administratívne poplatku poukázal aj na to, že slovenská právna úprava v oblasti úverov "účtovaniu" poplatku výslovne nebráni, teda slovenský zákonodarca poplatok za spracovanie zmluvy nielenže pripúšťa, ale aj výslovne uvádza. V čase uzavretia zmluvy o úvere pritom neexistoval a nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna prípustná výška úrokov za poskytnutie peňažných prostriedkov, a teda možno vychádzať iba z ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. V tomto smere poukázal taktiež na rozhodnutie Vrchného súdu v Prahe, sp. zn. 12 Cmo 95/2005, s ktorým sa súd prvej inštancie nevysporiadal, a dôrazne odmietol, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, t.j. "administratívny poplatok za administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie Zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou" je neprijateľná zmluvná podmienka. V súvislosti s otázkou neplatnosti zmluvy ako celku uviedol, že v predmetnom prípade nemožno žiadať neplatnosť právneho úkonu ako takého, keďže podľa § 41 Občianskeho zákonníka by bola neplatná len tá časť odplaty, ktorá by podstatne prevyšovala odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu a žalovaný by mal naďalej nárok na ostávajúcu primeranú odplatu. Vo vzťahu k tejto otázke poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci č. C-453/10 W., W. c/a S.O.S.financ. Napokon, pokiaľ ide o výšku žalovaným uhradenej istiny, ako prílohu k odvolaniu predložil splátkový kalendár žalovaného, z ktorého vyplýva, že žalovaný mu doposiaľ uhradil sumu 1.315 eur.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť, keď sa nestotožnil s tvrdeniami a námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Poukázal na to, že výška stanoveného úroku je v rozpore s dobrými mravmi a odporuje ustanoveniu § 39 Občianskeho zákonníka, keď úrok je o 480 % vyšší, než priemerná výška úrokov pri podobných úveroch v bankách. Rovnako je neprimeraná výška administratívneho poplatku a celková výška odplaty (RPMN), predstavujúca 304,10 %, ktoré sú taktiež v rozpore s dobrými mravmi a teda dojednané neplatne, pričom vzhľadom na ich neplatnosť celá úverová zmluva stráca svoje opodstatnenie.

4. Odvolací súd prejednal vec podľa § 380 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

5. V preskúmvanej veci vykonal súd prvej inštancie všetko dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností významných pre posúdenie dôvodnosti podanej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 177 eur s príslušenstvom; ako zvyšnej časti dlžnej sumy zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 08.04.2014. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým záverom, a na ich základe následne vyvodil aj správny právny záver, že v danej veci neboli splnené podmienky pre vyhovie podanej žalobe, keď viaceré ustanovenia tejto zmluvy; najmä však dojednanie o administratívnom poplatku za poskytnutie úveru, zmluvných pokutách, úroku z požičanej sumy; treba, pre rozpor s dobrými mravmi a nimi založenú zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, považovať za neplatné, pričom navyše platnej právnej úprave odporuje aj v zmluve uvedená ročná percentuálna miera nákladov, a v dôsledku toho žalobcovi na plnenie uplatnené podanou žalobou nevznikol nárok. Súd prvej inštancie pritom svoje zistenia a závery, pre ktoré žalobe nevyhovelo, aj dostatočne odôvodnil, keď sa primerane vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, podstatnými pre právne posúdenie veci, a preto sa odvolací súd stotožňuje s podstatou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, jeho závery si osvojuje a v podrobnostiach na ne odkazuje, pričom na doplnenie v nadväznosti na odvolacie námietky žalobcu poukazuje na nasledovné.

6. Podľa § 9 ods. 2 písm. j/ zák. č. 129/2010 Z.z., o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom do 31.05.2014 (ďalej len "Zákon o spotrebiteľských úveroch"), zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky

predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, v závislosti od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená RPMN a výpočet zvýšených nákladov, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu RPMN (vrátane spôsobu výpočtu). Ročná percentuálna miera nákladov RPMN by tak mala obsahovať všetky splátky úveru a poplatky spojené s poskytnutím úveru voči hodnote poskytnutých finančných prostriedkov, prepočítaných na obdobie jedného roka. Účelom nutnosti uvedenia RPMN je umožniť jednoduché porovnanie nákladov na spotrebiteľský úver. RPMN patrí medzi základné informácie, ktoré je veriteľ povinný poskytnúť spotrebiteľovi už pri ponuke spotrebiteľského úveru, pretože ročná percentuálna miera nákladov je vyjadrením skutočnej ceny spotrebiteľského úveru, ktorá zohľadňuje nie len úroky, avšak aj všetky poplatky s poskytnutím úveru spojené a časové obdobie ich splácania. Podľa § 19 ods. 1,2 Zákon o spotrebiteľských úveroch, ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru sa vypočíta podľa vzorca uvedeného v prílohe č. 2. Na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Nesprávnosť a nepravdivosť uvedenia údajov o RPMN má pritom podľa § 11 ods. 1 písm. d/ Zákona o spotrebiteľských úveroch za následok, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. V preskúmvanej veci je RPMN uvedená v Dohode o plnení v splátkach vo výške 304,10 %, teda vo výške, ktorá na jednej strane nezodpovedá obsahu zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru (RPMN 96,80%), no najmä ďaleko prevyšuje hranicu najvyššej prípustnej odplaty. Navyše je však v Dohode o splátkach zmätočne uvedená i RPMN vo výške 44,79 %, ktorá celkom zjavne nezodpovedá skutočnosti. Neobstojí preto argumentácia žalobcu v odvolaní, že RPMN uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere, resp. v dohode o splátkach, je v súlade s platnou právnou úpravou. Naopak, vzhľadom na nesprávnosť a nepravdivosť údajov o RPMN uvedeného v zmluve, je nevyhnutné zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru uzavretá medzi stranami sporu považovať za bezúročnú a bez poplatkov.

7. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je potom bez právneho významu argumentácia žalobcu v odvolaní týkajúca sa vzniku jeho nároku na zaplatenie poplatku za poskytnutie úveru a ďalších nárokov z predmetnej úverovej zmluvy, keď žalobca mal napokon proti žalovanému v dôsledku neplatičnosti dojednaní o poplatkoch za poskytnutie úveru, ako i z dôvodu, že úverová zmluva je bezúročná a bez poplatkov, právo iba na vrátenie istiny poskytnutého úveru.

8. Rovnako je neopodstatnená argumentácia žalobcu týkajúca sa oprávnenosti a výšky požadovanej odplaty za poskytnutie úveru, keď v tomto smere súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že predmetná zmluvná podmienka je v rozpore s dobrými mravmi, a teda neplatná. Nemožno totiž považovať za súladné s dobrými mravmi konanie veriteľa, ktorý od spotrebiteľa; ako sám tvrdí; v súvislosti s poskytnutím spotrebiteľského úveru vo výške 1.000 eur požaduje zaplatenie "odplatu pri poskytnutí úveru" vo výške 576,50 eura, teda vo výške viac, než polovice sumy istiny úveru.

9. Napokon, pokiaľ ide o žalobou uplatnenú istinu, v tomto smere síce súd prvej inštancie nesprávne postupoval, keď žalobu zamietol z dôvodu, že žalobca súdu nepredložil rozpis splátok uhradených žalovaným, avšak vzhľadom na skutočnosť, že podľa tvrdenia samotného žalobcu; ktoré nebolo medzi stranami sporné; mu žalovaný celkovo uhradil sumu 1.315 eur, a výška úveru poskytnutého úveru predstavuje 1.000 eur, je nepochybné, že za stavu, keď predmetná úverová zmluva sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov, nebolo možné žalobcovi priznať ani žalobou uplatnenú istinu. Ak žalobca v tejto súvislosti argumentuje rozhodnutím Vrchného súdu v Prahe a tiež viacerými rozhodnutiami Súdneho dvora Európskej únie, odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na skutkovú i právnú odlišnosť sú tieto v preskúmvanej veci neaplikovateľné.

10. Odvolací súd tak za stavu, keď súd prvej inštancie na základe dostatočne zisteného skutkového stavu správne posúdil otázku vzniku nároku žalobcu na úhradu žalobou uplatnenej peňažnej sumy, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie; ktorým podanú žalobu zamietol, ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1,2 C.s.p.).

11. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 C.s.p., a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o ich náhrade rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).